

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ ДРУКАРСТВА

Кафедра суспільно-гуманітарних наук та фізичної культури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з навчально-виховної роботи
Угрин Я. М.
2022 р.

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

(код і назва навчальної дисципліни)

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ третій (освітньо-науковий)
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ доктор філософії
(назва ступеня вищої освіти)

галузь знань 18 Виробництво та технології
(шифр і назва)

спеціальність 186 Видавництво та поліграфія
(шифр і назва)

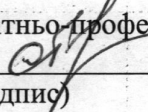
спеціалізація _____
(шифр і назва)

вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова/ за вибором)

мова викладання українська

Львів – 2022

Силабус з навчальної дисципліни «Педагогічна практика»
для третього освітньо-наукового рівня докторів філософії спеціальності 186 «Видавництво та поліграфія»

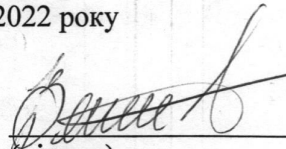
Затверджена гарантом освітньо-професійної програми «Видавництво та поліграфія»

(підпис) С.Ф.Гавенко
(ініціали та прізвище)

Розробник(и):
професор, д-р. педагог. наук, професор, професор кафедри СГН та ФВ
Микитюк О.М..

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри суспільно-гуманітарних наук та фізичного виховання

Протокол №1 від «01» вересня 2022 року

Завідувач кафедри СГН та ФВ
(назва кафедри)

(підпис)

А.М.Зачепа
(ініціали та прізвище)

Силабус розглянутий та схвалений на засіданні Вченої Ради комісія ВНЗ

Протокол № 2/730 від «22» вересня 2022 року

АНОТАЦІЯ

Перехід педагогічної школи до ступеневої системи освіти передбачає оновлення змісту педагогічної освіти аспірантів, а також розробки змісту, форм і методів педагогічної підготовки аспірантів як фахівців найвищого кваліфікаційного рівня, котрі в майбутньому поновлять склад науковців з різних галузей науки та викладацький корпус вищих навчальних закладів, спеціалізованих середніх навчальних закладів із поглибленим вивченням окремих предметів, гімназій, ліцеїв, коледжів.

Педагогічна практика здійснюється у другому семестрі першого курсу навчання здобувачів ступеня доктора філософії. Її освоєння забезпечить отримання аспіратом компетентностей і компетенцій для професійної діяльності викладача ЗВО і професійної школи.

Обсяг практики – 2 кредити (60 год.). Він передбачає 60 год. самостійної роботи. Підсумковий контроль – залік.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою педагогічної практики є підготовка аспірантів до: виконання обов'язків викладача вищого навчального закладу; організації навчально-виховного процесу у ЗВО та професійної освіти.

Педагогічна практика займає важливе місце в системі професійної підготовки як органічна частина навчального процесу. Під час практики аспіранти вчать-ся самостійно й творчо застосовувати теоретичні знання, через особистий досвід оволодівають уміннями й формують навички педагогічно – виховної роботи. У ході практики створюються умови для синтезування набутих знань. Поряд із застосуванням теоретичних знань під час педагогічної практики аспіранти набувають також вміння, джерелом яких є їх власна діяльність.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є

- навчання організації навчально-виховного процесу у вищій школі, налагоджування взаємодії на засадах суб'єкт-суб'єктного відношення до студентів, застосування сучасних технологій, методів, форм, засобів навчання і виховання; ознайомлення зі змістом та функціями професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи, сутнісними характеристиками його професіограми;
- підготовка до виконання функцій викладача вищої школи під час проходження асистентської практики у ЗВО;

У результаті навчання здобувач ступеня доктора філософії набуде компетентностей:

- загальних

- здатність описувати об'єкти та процеси на основі здобутих знань і розуміння широкого кола психолого-педагогічних питань; критично мислити, адаптуватися до суспільних змін та викликів; використовувати набутий особистісно-професійний досвід для вирішення фахових та життєвих ситуацій; до аналізу міждисциплінарних явищ та процесів;

– здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії, ефективної комунікації, виконання професійних завдань усного, писемного мовлення; володіння монологічними та діалогічними формами спілкування; конструктивного вирішення конфліктних ситуацій; участі у різних видах професійно-педагогічного спілкування; встановлення продуктивних зв'язків з людьми щодо обміну досвідом (емоційним, соціальним, практичним тощо); виявлення емпатії, поваги до індивідуальних особливостей інших людей; здатність спілкуватися іноземною мовою; користуватися іншомовними інформаційними ресурсами;

– здатність до рефлексії власного освітнього та професійного досвіду; критичної оцінки результатів діяльності; готовність до постійного саморозвитку та самовдосконалення; прояв допитливості, пізнавального інтересу, розуміння способів їх реалізації у процесі самонавчання; здатність до реалізації власного аксіологічного потенціалу

- спеціальних -

– Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти та в реальному секторі будівництва на основі застосування основ педагогіки та психології і компетентнісного підходу з використанням результатів власних наукових досліджень і практичних кейсів.

– Здатність до самоудосконалення і саморганізації та забезпечення реалізації принципів перманентності самостійного здобування наукових і практичних знань у сфері економіки.

Будуть набуті програмні результати навчання, які передбачають:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен знати:

- зміст і напрями діяльності викладача вищого навчального закладу;
- новітні наукові досягнення в галузі методики навчання;
- психолого-педагогічні завдання та форми діяльності викладача;
- особливості методичної діяльності викладача;
- сучасні освітні технології;
- особливості розробки, проведення та аналізу занять (лекцій, семінарських, практичних і лабораторних занять тощо);
- напрями професійної самоосвіти, особистісного зростання;

вміти:

- проектувати, організовувати й аналізувати викладацьку діяльність;
- використовувати форми, методи і засоби навчання, нові педагогічні та інформаційно-комунікаційні технології
- розробляти і проводити різні за формою навчання заняття;
- використовувати прийоми педагогічної техніки
- забезпечувати взаємодію між суб'єктами освітнього процесу

володіти:

- основними елементами педагогічної техніки та мовленнєвою культурою; риторичною, ораторською майстерністю;

- методикою організації аудиторної та позааудиторної роботи студентів
- навичками самоосвіти та самовдосконалення

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни (зміст) (для самостійного вивчення)

Навчально-методична робота в системі педагогічної діяльності викладача. Особливості організації навчально-методичної роботи викладача. Значення передового педагогічного досвіду у викладацькій практиці. Організація самоосвітньої діяльності усередині глобального інформаційного простору. Місце методичної роботи в системі діяльності викладача. Форми методичної роботи у закладі вищої освіти. Нормативні документи, які визначають та регулюють викладацьку діяльність. Взаємозалежність між навчальним планом, робочою програмою та підручниками.

Професійна педагогічна діяльність викладача вищої школи. Педагогічна культура викладача вищих професійних закладів освіти. Напрями та функції професійної педагогічної діяльності. Гуманістична природа й творчий характер праці педагога. Професійні та особистісні якості викладача закладів вищої освіти. Функції педагогічної діяльності викладача.

Формування педагогічної майстерності викладача ЗВО.

Сутність педагогічної майстерності викладача вищої школи. Компоненти педагогічної майстерності викладача та шляхи їх формування. Методи дослідження особистості викладача та самодіагностика. Роль акторських здібностей у педагогічній діяльності.

Імідж викладача. Сутнісна характеристика іміджу викладача ЗВО. Шляхи формування зовнішнього образу викладача. Професійне портфоліо викладача. Культура спілкування та культура мовлення викладача. Стилi педагогічного спілкування.

Принципи і прийоми педагогічної техніки. Педагогічна техніка як компонент педагогічної майстерності викладача. Складові педагогічної техніки (зовнішній вигляд викладача, техніка мови, техніка міміки, жестів, пантоміміки, психотехніка). Підготовка майбутніх викладачів до інтерактивної взаємодії в освітньому процесі. Саморозвиток особистості і саморегуляція діяльності педагога. Психотехніка як засіб саморегуляції.

Зміст педагогічної практики

1. Підготувати доповідь на тему: «Теоретичні та методичні засади педагогічної інноватики».
2. Ознайомитися з навчальним планом конкретної спеціальності за фахом підготовки. Виділити його структурні компоненти, визначити нормативні та вибіркові дисципліни, час на аудиторні заняття та самостійну роботу студентів.
3. Підготувати рецензію на відвідані заняття з проведеним його аналізом.
4. Підготувати план-конспект та методичну розробку лекції, практичного (семінарського, лабораторного) заняття з обраної теми.

5. Розробити мультимедійну презентацію з обраної теми для проведення лекції.
6. Розробити пям'ятку для молодого викладача стосовно формування педагогічної культури викладача .

Зміст педагогічної практики включає в себе: навчальну, науково-дослідницьку, виховну, організаційно-методичну діяльність, що має бути віддзеркалена у щоденнику практики. Педагогічна практика передбачає знайомство аспіранта-практиканта із сферою педагогічної діяльності та набуття ним практичних навичок з педагогічної майстерності на базі ЗВО.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Формат курсу

Самостійна робота передбачає виконання завдань практичного характеру, передбачених програмою курсу.

Організація навчального процесу передбачає дотримання вимог академічної доброчесності. Письмові роботи аспірантів повинні відображати їх власні міркування, результати здійснених ними досліджень. Порушеннями академічної доброчесності під час вивчення дисципліни вважаються: академічний плагіат, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі аспіранта є підставою для її незарахування викладачем.

Розділ 1. Навчальна діяльність аспіранта-практиканта

- планування власної викладацької діяльності, підготовка до занять;
- проведення різних видів навчальних занять (дистанційна форма, проведення лекцій, семінарських, практичних занять, воркшопів, майстер-класів) за розкладом у закріпленій академічній групі;
- проведення психолого-педагогічного аналізу відвіданих занять;
- виготовлення роздавального дидактичного матеріалу;
- перевірка письмових робіт студентів;
- проведення консультацій для студентів.

Розділ 2. Методична діяльність аспіранта-практиканта

- ознайомлення аспірантів з особливостями організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі (ознайомлення з освітньо- кваліфікаційною характеристикою фахівця, навчальним планом, розкладом занять, можливістю проведення занять дистанційно тощо);
- ознайомлення зі змістом освіти з обраного фаху (навчальні програми з дисциплін та робочі програми з навчальних дисциплін, підручники, посібники, методичні рекомендації, презентації, дистанційне навчання);
- участь аспірантів у засіданнях кафедр, в роботі семінарів викладачів тощо;
- складання робочої навчальної програми курсу, що доручено проводити (тематичного плану і планів окремих занять, завдань для самостійної роботи, завдань для поточного, модульного і підсумкового видів контролю тощо, дистанційні заняття у ZOOM, Mikrosoft Teams);
- відвідування та аналіз занять викладачів кафедри та аспірантів- прак-

тикантів.

Розділ 3. Виховна діяльність аспіранта-практиканта

- ознайомлення з організацією виховної роботи в університеті;
- ознайомлення з комплексним планом організаційно-виховної роботи в університеті, планом виховної роботи на факультеті, в академічній групі;
- ознайомлення з особливостями виконання обов'язків куратора академічної групи;
- відвідання та аналіз виховних заходів, що проводять інші аспіранти-практиканти;
- підготовка і проведення одного виховного заходу;
- проведення психолого-педагогічного вивчення як особистості окремих студентів, так і колективу групи в цілому;
- складання психолого-педагогічної характеристики академічної групи.

Розділ 4. Науково-дослідна діяльність аспіранта-практиканта

- виконання індивідуальних дослідницьких психолого-педагогічних завдань протягом педпрактики та складання відповідного звіту (теми завдань за вибором).

Завдання для самостійної роботи здобувачів

1. Підготовка доповіді на тему: «Теоретичні та методичні засади педагогічної інноватики».
2. Ознайомлення з навчальним планом конкретної спеціальності за фахом підготовки. Виділення його структурні компоненти, визначення нормативних та вибіркових дисциплін, часу на аудиторні заняття та самостійну роботу студентів.
- 3 Підготувка рецензії на відвідані заняття з проведеним його аналізом.
4. Підготовка плану-конспекту та методична розробка лекції, практичного (семінарського, лабораторного) заняття з обраної теми.
5. Розробка мультимедійної презентації з обраної теми для проведення лекції.
6. Розробка пям'ятки для молодого викладача стосовно формування педагогічної культури викладача .

Звіт

У кінці практики аспіранти подають такі звітні документи:

1. Оформлений належним чином щоденник практики (із відповідними відмітками про виконання завдань практики).
2. Письмовий звіт (у довільній формі), де розкривається зміст виконаної роботи, висловлюються побажання, пропозиції щодо покращення умов, змісту та ін. проходження практики.
3. Заповнений заліковий лист проходження практики із відповідними відмітками керівника практики від кафедри гуманітарної освіти.
4. Характеристика з місця практики, завірена підписом керівника практики від бази практики та печаткою вищого навчального закладу.
5. Усі виконані завдання самостійної роботи.

Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Поточний контроль сумарно складає 60 балів. (ПК)

Підсумковий контроль практичних умінь та навичок, контроль теоретичних знань та інше – складає 40 балів.

Підсумковий тестовий контроль здійснюється по завершенню педагогічної практики.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі освіти, які виконали всі види робіт, передбачених навчальною програмою, та при завершенню педагогічної практики набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Форма проведення підсумкового контролю стандартизована і містить контроль теоретичної і практичної підготовки. Максимальна кількість балів підсумкового контролю дорівнює 40. Загальний рейтинг з не перевищує 100 балів.

Заохочувальні (додаткові) бали: виконання індивідуального наукового завдання, участь в конкурсах, студентських наукових конференціях – до 10 балів.

Рекомендована література

1. Основна класифікатор професій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://buhgalter911.com/res/spravochniki/klassifikprofessiy.aspx>.
2. Кодекс законів про працю України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
3. Про вищу освіту Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
4. Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України Наказ Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93 (зі змінами) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>
5. Про Методичні рекомендації щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах. Лист Міністерства освіти і науки України від 26.02.2010 № 1/9-119 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ru.osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/6810/.
6. Caena F. Literature review Teachers' core competences: requirements and development // F. Caena [Electronic resource]. – Access mode : https://ec.europa.eu/assets/eac/education/experts-groups/2011-2013/teacher/teacher-competences_en.pdf.
7. ESG [Electronic resource]. – Access mode : http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
8. Identifying Transferable Skills and Competences to Enhance Early Career Researchers Employability and Competitiveness [Electronic resource]. – Access mode : <http://eurodoc.net/skills-report-2018.pdf>.

Додаткова

9. Національний глосарій 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf.

10. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.

11. Tuning Educational Structures in Europe [Electronic resource]. – Access mode :
<http://www.unideusto.org/tuningeu/>.

10. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.

11. Tuning Educational Structures in Europe [Electronic resource]. – Access mode :
<http://www.unideusto.org/tuningeu/>.